

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

HE 103/2103 vp
4.11.2013

Asia: Hammaslääkäriliiton lausunto hallituksen esityksestä rajat ylittävästä terveydenhuollosta

Suomen Hammaslääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä koskien rajat ylittävän terveydenhuollon lakikokonaisuutta. Asia on tärkeä terveyspalvelujen kannalta yleisesti, mutta erityisesti suun terveydenhuollon osalta.

Potilasdirektiivin tavoitteet potilaiden oikeuksien selkeyttämiseen ja sisämarkkinoiden toimivuuden sekä potilaiden vapaan liikkuvuuden ja valinnanvapauden suhteen ovat kannatettavia. Suomen monikanavainen palvelujen rahoitus tuo direktiivin soveltamisessa kansalliseen lainsäädäntöön kuitenkin suun terveydenhuoltoon sellaisia ongelmia, joita ei muilla jäsenvaltioilla ole.

Lain valmistelussa arvioitavana olleeseen omavastuuosuusmalliin liittyy kannusteongelma. Siinä potilaalle korvattaisiin ulkomaisesta hoidosta huomattavasti paremmin kuin vastaavasta yksityisestä hoidosta kotimaassa. Tämä asettaa niin potilaat kuin kotimaiset palveluntarjoajat eriarvoiseen asemaan siirtäen kotimaista palvelutuotantoa lähialueille, varsinkin Tallinnaan. Tämä olisi mahdollista kuitenkin vain isoille ketjuille. Ne voisivat siirtää osan hoidoista Tallinnan yksikkönsä ja kierrättää maksuja tätä kautta.

Ulkomailta haettavan hoidon parempi korvaus sotisi myös tasa-arvotavoitetta vastaan. Käytännössä hoitoa pystyvät hakemaan kielitaitoiset ja matkustuskykyiset kansalaiset, joilla on varaa maksaa hoito kohdemaassa ja odottaa korvauksia. Tasa-arvoa ja valinnanvapautta ei lisää se, että vaihtoehtoista hoitopaikkaa hakevan on haettava hoito maan rajojen ulkopuolelta. Suun terveydenhuollossa uusi mahdollisuus hakea edullisempaa hoitoa tulisi hyödyttämään erityisesti pääkaupunkiseudun asukkaita. Tämä on osoitettu THL:n selvityksessä vuosina 2008-2011 Virosta haetusta hammashoidosta.

EU-sisämarkkinasäännösten lähtökohta on, että eri maiden palvelujentuottajat voivat toimia tasavertaisesti. Näkemyksemme mukaan järjestely, joka ei täytä tätä tavoitetta, ei tulisi kestämään.

Hallituksen esityksessä oleva niin sanottu viides malli, jossa potilas saisi yleensä sairausvakuutuskorvauksen ulkomailta haetusta hoidosta, ei tuo mukanaan yllä kuvattuja ongelmia. Tältä osin Hammaslääkäriliitto on tyytyväinen lakiesitykseen. On kuitenkin ristiriitaista, että samalla kun tämä lakiuudistus pohjaa sairausvakuutuskorvauksiin, niitä ollaan ajamassa alas. Potilaiden omavastuuosuuksien pitäminen alun perin tarkoitetulla tasolla edellyttäisi korvaustason pitämistä ajan tasalla taksan vuosittaisilla indeksikorotuksilla. Toinen vaihtoehto on

siirtyä terveydenhuollossa yhteen rahoituskanavaan THL:n aloitteen mukaisesti, jolloin potilasdirektiivikään ei toisi nyt jo etukäteen tiedettyjä juridisia ongelmia.

Ulkomailta haettavasta hammashoidosta

Laaja hammashoito vaatii useita hoitokäyntejä. Jos tällainen hoito joudutaan antamaan esimerkiksi yhden viikon aikana, saatetaan joutua tinkimään laadusta, annetaan se missä maassa tahansa. Hoidot vaativat huolellista suunnittelua ja sen varmistamista, että potilaalla ei ole infektoita suussa (tulehduksia hampaiden juurissa tai tukikudoksissa). Hoitoratkaisuja voi olla useita erilaisia ja erihintaisia. Siksi on tärkeää, että potilas pystyy itse rauhassa harkitsemaan omalta kannaltaan sopivinta hoitoa. Lyhyessä ajassa tehdyssä hoidossa harkinta-aikaa ei ole. Ulkomailta haetussa hoidossa tilanne on usein tällainen.

Eryisesti implanttiprotetiikkaan liittyy lisäksi useita riskejä, kuten käytettyjen komponenttien keskinäinen sopimattomuus, tiedon kulku eri maiden välillä, implanttirakenteiden korjaaminen ja huoltaminen sekä mahdollisten komplikaatioiden hoito.

Ulkomailta haetusta hoidosta jää lisäksi puuttumaan potilaan oman roolin eli hyvän kotihoidon varmistaminen. Ilman sitä eivät kalliitkaan rakenteet kestä suussa. Näitä ongelmia on dokumentoitu jo tällä hetkellä varsin laajassa ns. hammasurimitoiminnassa Länsi-Euroopasta useisiin itäisen Euroopan maihin.

Hammaslääkäriliitto pitää silti potilasdirektiivin tavoitetta – hoitoa on mahdollisuus hakea ulkomailta samoin perustein kuin kotimaasta – oikeana. Säädöksiä ei kuitenkaan tule laatia siten, että direktiivi tuo mukanaan erityisen kannusteen ja taloudellisen edun hakea hoito nimenomaan ulkomailta.

Helsingissä 4.11.2013

Sirpa Korhonen
Puheenjohtaja

Matti Pöyry
Toiminnanjohtaja